

Bölüm 2

BANKACILIK SEKTÖRÜNDE DÜZEN BOZUCU İNOVASYON: KİTLESEL FONLAMA

Betül AÇIKGÖZ¹

Mustafa Doruk MUTLU²

Murat KESEBİR³

GİRİŞ

Ekonomik kalkınmaya katkıda bulunmak için geliştirilen yeni iş fikirlerinin hayata geçirilmesinde en sık karşılaşılan problem finansman ihtiyacının zamanında, düşük maliyetli ve uzun vadeli olarak temin edilememesidir. Yenilikçi iş fikrine sahip olan girişimciler ile iş hacimlerini arttırmak isteyen iş insanları gereksinim duydukları fon kaynaklarına banka kredileri, devlet teşvikleri, yatırım melekleri, risk sermayesi veya iş ortaklıkları aracılığıyla ulaşmaktadırlar. Yaşanan küresel krizler fon maliyetlerini arttırmış bundan dolayı da yeni yatırımların finansmanı riskli hale gelmiştir. Ekonomik dalgalanmalar yatırımların durma noktasına gelmesine sebep olmuş ve girişimciler alternatif fon temin etme yolları aramaya başlamıştır. Bu noktada, özellikle inovasyon odaklı işletmeler kurulum ve üretim aşamalarında kitlesel fonlama ile finansman ihtiyaçlarını karşılama yoluna başvurmuşlardır. Kitlesel fonlama sosyal amaçlı veya kar amacı güden bir projenin tamamlanması için halka sunulması ve onlardan toplanacak küçük tutarlı fonlar ile finansman desteği sağlayan alternatif bir araçtır.

Ekonomik büyümenin temeli olan girişimcilik, üç ana faktör üzerine kurulmuştur. Bunlar, pazar, para ve yönetimdir (Brush, De Bruin, & Welter, 2009). Özellikle yenilikçi ürün, hizmet ve süreç üretimi yapan teknoloji odaklı firmaların yaptıkları araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin finansmanı, hem projenin başarıya ulaşip ulaşamayacağı noktasında hem de yatırımın meyvelerinin uzun vadede toplanabileceği sebebiyle riskli bulunmaktadır. Bu tür girişimlerin pazarda yer edinebilmesi ve sürdürülebilirliğini sağlaması için kitlesel fonlama da geleneksel finansman araçlarına alternatif olarak fon kaynağı yaratmak amacıyla kullanılmaya başlanmıştır.

¹ Yozgat Bozok Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, betul.acikgoz@bozok.edu.tr

² Yozgat Bozok Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, doruk.mutlu@bozok.edu.tr

³ Yozgat Bozok Üniversitesi, İİBF, Bankacılık ve Finans Bölümü, murat.kesebir@bozok.edu.tr

SONUÇ

Kitlesel fonlama geleneksel finansman araçlarına alternatif olarak dünya çapında milyonlarca dolarlık bir Pazar haline gelmiş ve kendi endüstrisini oluşturmuştur. Sadece genç girişimciler ile yükselmekte olan girişimcilerin değil aynı zamanda iş hacmini genişletmek isteyen köklü şirketlerin de borç veya sermaye bazlı uygulamalarına başvurduğu bir finansman aracı olarak kendine yer edinmiştir.

Kitle fonlaması uygulaması sermaye gereksinimi içinde olan girişimleri işlem maliyetlerini düşürerek finansal açıdan desteklemek amacıyla başlatılmıştır. Özellikle global olarak yaşanan krizler yeni yatırımları riskli hale getirmiştir. Ekonominin canlanması için yeni girişimcileri desteklemek üzere finansal ve hukuki altyapı çalışmaları yapılmış ve yaratıcı fikirlerin hayata geçmesi sağlanmıştır. Özellikle bankacılık ve finansman gibi geleneksel finansal işlemlerin rağbet gördüğü pazarlara internet ve yeni bilgi teknolojilerini etkin bir şekilde kullanan finansal teknoloji (fintek) firmaları akın etmiş ve var olan geleneksel düzeni alternatif ve yenilikçi bir iş modeli olan “kitlesel fonlama” yöntemiyle tehdit etmeye başlamışlardır. Özellikle ABD ve İngiltere kitlesel fonlama uygulamasının lokomotifleri olmuş, daha sonra tüm dünyaya yayılmıştır. Ülkemizde atılan adımlar ise oldukça yenidir. Bu çalışmada kitlesel fonlama yönteminin önemini altı çizilmekle beraber, bu yenilikçi uygulamanın özellikle bankacılık ve finansman sektöründe yerleşik olan düzeni yeniden şekillendirici etkisi vurgulanmıştır.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, B., (2018). Girişimciler İçin Bir Finansman Aracı Olarak Kitle Fonlaması, III. Uluslararası Bozok Sempozyumu Bildiri Kitabı, 3-5 Mayıs 2018, Yozgat.
- Agrawal, A. K., Catalini, C., & Goldfarb, A. (2011). The geography of crowdfunding (No. w16820). National bureau of economic research.
- BDDK (2019). Türk Bankacılık Sektörü Temel Göstergeleri Haziran 2019, Ankara. https://www.bddk.org.tr/ContentBddk/dokuman/duyuru_0689_01.pdf
- Belleflamme, P., Lambert, T., & Schwienbacher, A. (2014). Crowdfunding: Tapping the right crowd. *Journal of Business Venturing*, 29(5), 585–609.
- Baumgardner, T., Neufeld, C., Huang, P.C., Sondhi, T., Carlos, F.C., & Talha, M.A. (2017). Crowdfunding as a Fast-Expanding Market for the Creation of Capital and Shared Value. *Thunderbird International Business Review* 59(1), 115-126
- Bretschneider, U., Knaub, K., & Wieck, E. (2014). “Motivations for crowdfunding: what drives the crowd to invest in start-ups?,” 22nd European Conference on Information Systems (ECIS 2014), Tel Aviv, İsrail
- Brush, C. G., De Bruin, A., & Welter, F. (2009). A gender-aware framework for women’s entrepreneurship. *International Journal of Gender and Entrepreneurship*, 1(1), 8–24.
- Christensen, C. M., & Rosenbloom, R. S. (1995). Explaining the attacker’s advantage: Technological paradigms, organizational dynamics, and the value network. *Research policy*, 24(2), 233-257.

- Christensen, C. M. (2013). The innovator's dilemma: when new technologies cause great firms to fail. Harvard Business Review Press.
- Destereci, P. (2009). Türkiye Bankacılık Sistemi Açısından Krediler ve Kredi Değerlendirmede Kullanılan Mali Analiz Yöntemleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Namık Kemal Üniversitesi. Fen Bilimleri Enstitüsü. Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı. Tekirdağ.
- Gajda, O., & Mason, N. (2013). Crowdfunding for impact in Europe and the USA. Retrieved from <http://www.toniic.com/wp-content/uploads/2013/12/CrowdfundingForImpact.pdf>
- Kohlbacher, F. ve Hang, C.C. (2011) "Disruptive Innovations and the Greying Market" Proceedings of the 2007 IEEE IEEM, pp. 1915-1919
- Haas, P., Blohm, I., Peters, C., & Leimeister, J. M. (2015). Modularization of Crowdfunding Services—Designing Disruptive Innovations in the Banking Industry. 36th International Conference on Information Sciences (ICIS, 2015), Forth Worth, Texas.
- Hanna, J., & Hoffman, R. (2014, May 19). The world's bank: How crowdfunding is disrupting old banking. Retrieved from <http://linkd.in/1FbyAN4>
- Kredi Garanti Fonu. (2018). 2018 Faaliyet Raporu, Ankara. http://www.kgf.com.tr/images/faaliyet_raporu/2018_kgf_faaliyet_raporu.pdf
- Mollick, E. (2014). The dynamics of crowdfunding: An exploratory study. *Journal of business venturing*, 29(1), 1-16.
- Özdemir, V., Faris, J., & Srivastava, S. (2015). Crowdfunding 2.0: the next-generation philanthropy: a new approach for philanthropists and citizens to co-fund disruptive innovation in global health. *EMBO reports*, 16(3), 267–271. doi:10.15252/embr.201439548
- Petrova, A. (2018). Success factors of russian crowdfunding projects: Empirical study of boomstarter.ru platform, Master Thesis, St. Petersburg University, St. Petersburg, Russia.
- Sakaryalı, D. (2014). İnovasyon Ve Risk Sermayesi. *Journal of Entrepreneurship & Development/ Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 9(1).
- Statista (2019). Alternative Financing report 2019, London, United Kingdom. <https://www.statista.com/outlook/335/crowdfunding>
- Torkanovskiy, E. (2015). Non-equity Crowdfunding as a National Phenomenon in a Global Industry: The Case of Russia. *Crowdfunding in Europe: State of the Art in Theory and Practice*, 115.
- World Bank (2013). Crowdfunding's Potential for the Developing World. Finance and Private Sector Development Department. Washington DC, USA
- Zheng, H., Li, D., Wu, J., & Xu, Y. (2014). The role of multidimensional social capital in crowdfunding: A comparative study in China and US. *Information & Management*, 51(4), 488-496.